

## Miljöprogram för Norrmalms stadsdelsnämnd och förvaltning 2006

### Inledning

Miljöprogrammet för år 2006 är en lokal anpassning av Stockholms miljöprogram 2002-2006. Det lokala miljöprogrammet antas av Norrmalms stadsdelsnämnd i samband med verksamhetsplanen för 2006. En uppföljning av Norrmalms miljöprogram görs i miljöberättelsen som är en bilaga till verksamhetsberättelsen. En uppföljning sker också i tertialrapporter inom ramen för stadens integrerade ledningssystem (ILS).

### Stockholms miljöprogram

Stadens miljöprogram består av två delar. *Miljöutredningen* beskriver nuläget och vad som påverkar miljön och hälsan i Stockholm. *Stockholms miljöprogram* innehåller mål, delmål och även nyckeltal för att kontrollera att vi är på rätt väg. De övergripande sex miljömålen är följande:

- Miljöeffektiva transporter
- Säkra varor
- Hållbar energianvändning
- Ekologisk planering och skötsel
- Miljöeffektiv avfallshantering
- Sund inomhusmiljö

Dessa sex mål ska enligt kommunfullmäktiges budget vara vägledande vid beslut i stadens alla nämnder och bolag. Stadens förvaltningar och bolag deltar i uppföljningen och utvärderingen av Stockholms miljöprogram.

### Styrdokument för stadens miljöarbete

- Stockholms miljöprogram 2002-2006
- Vattenprogram 2000 och Strategi för Stockholms vattenarbete
- ArtArken 1999
- Dagvattenstrategi för Stockholm 2002
- Handlingsprogram mot växthusgaser 2003
- Nya mål för miljöbilar 2004
- Biologisk utveckling av Stockholm (under utarbetande)
- Miljöpolicy för Stockholms stad 1997
- Strategi för Agenda 21-arbetet i Stockholm (under utarbetande)
- Renhållningsordning med avfallsplan 2002-2005, (ny under utarbetande)

## Miljöprogram 2006 för Norrmalm

### Kommunfullmäktiges mål

Stockholms miljöprogram med dess sex mål ska vara vägledande vid beslut i nämnder och bolag och utvärderas inom ramen för stadens integrerade ledningssystem (ILS).

Särskild fokus läggs på följande tre områden

- miljöanpassad upphandling och aktivt konsumentarbete
- minska energianvändningen och öka användningen av förnybar energi
- minska mängden avfall och öka återanvändning och återvinning

### Norrmalms miljöprogram

Norrmalms miljöprogram är baserat på Stockholms miljöprogram utifrån de mål och delmål vilka nämnden och förvaltningen har rådighet över. För kommunfullmäktiges prioriterade miljömål har nyckeltal formulerats. Miljösamordnaren tillsammans med ansvariga chefer ansvarar för uppföljningen.

### Miljöpolicy

Norrmalms stadsdelsnämnd antog den 25 november 2004 ”Miljöpolicy 2005 för Norrmalms stadsdelsnämnd och förvaltning”. Denna gäller även för år 2006.

### Miljömål

#### **MILJÖEFFEKTIVA TRANSPORTER**

##### Mål

1. Förvaltningens fordon ska tvättas i anläggningar med effektiv rening och miljöprestanda  
*Ansvar: Stadsmiljöavdelningen, Planeringsavdelningen, Vård- och omsorgsavdelningen*
2. Minst 75 % av förvaltningens tjänstebilar ska vara miljöbilar vid utgången av 2006. Vid nyanskaffning ska alltid miljöbil väljas.  
*Ansvar: Beställare av tjänstebil*  
*Nyckeltal: Andel tjänstebilar som är miljöbilar*
3. Förnybara drivmedel ska användas vid egna transporter  
*Ansvar: Alla som innehar miljöbil som tjänstebil*
4. Stadsdelsområdets invånare och företag ska informeras om hur de kan ansluta sig till bilpooler  
*Ansvar: Agenda 21 Norrmalm*

**SÄKRA VAROR****Mål**

5. Andelen inköpta livsmedel, som är ekologiskt framställda, ska öka till minst 15 % och ska gälla för egna verksamheter såväl som upphandlade entreprenader.

*Ansvar: Samtliga avdelningar och enheter*

6. Vid upphandling ska krav ställas på vilka ämnen som ska undvikas

*Ansvar: Upphandlare i samråd med Agenda 21- samordnaren*

7. Vid inköp ska de varor väljas i första hand vilka är miljömärkta eller uppfyller kraven för detta.

*Ansvar: Inköpsansvariga*

8. Förvaltningen ska informera både allmänhet och egen personal om vilka varor som man bör undvika att köpa, när det kan finnas risk för att dessa innehåller skadliga ämnen för hälsan och miljön.

*Ansvar: Agenda 21- samordnaren och konsumentvägledaren*

**HÅLLBAR ENERGIANVÄNDNING****Mål**

9. Förvaltningen ska minska sin elanvändning.

*Ansvar: Samtliga avdelningar och enheter*

*Nyckeltal: Andel enheter som minskat sin elanvändning jämfört med 2005*

10. Allmänheten och anställda ska kunna få energirådgivning.

*Ansvar: Agenda 21- samordnaren och konsumentvägledaren*

11. Utbildning i eleffektivisering för personalen ska erbjudas.

*Ansvar: Agenda 21- samordnaren*

**EKOLOGISK PLANERING OCH SKÖTSEL****Mål**

12. Skötseln av naturliga och kulturpräglade biotoper ska vara ekologiskt inriktad och ske i samarbete med stadens ekologer och anpassas till skyddsvärda arter enligt ArtArken.

*Ansvar: Stadsmiljöavdelningen*

13. Berörd personal ska delta i utbildning i skötseln av park- och naturmark för att främja den biologiska mångfalden. Förvaltningen ska också medverka till att personal hos den upphandlade entreprenören deltar i denna utbildning.

*Ansvar: Stadsmiljöavdelningen*

14. Hänsyn ska tas till livsmiljöer för skyddsvärda arter även utanför den traditionella naturmarken.

*Ansvar: Stadsmiljöavdelningen*

15. Föroreningar i dagvattnet ska minskas genom insatser i enlighet med dagvattenstrategin för Stockholm.

*Ansvar: Stadsmiljöavdelningen*

16. Saltning ska begränsas till särskilt angelägna platser.

*Ansvar: Stadsmiljöavdelningen*

17. I planremisser ska bevakas att grönytorna i stadsdelen bevaras och att det gröna inslaget ökar.

*Ansvar: Stadsmiljöavdelningen*

18. Barn ska få möjlighet till naturupplevelser under pedagogisk ledning.

*Ansvar: Barn- och ungdomsavdelningen, enhetschefer, stadsmiljöavdelningen*

## **MILJÖEFFEKTIV AVFALLSHANTERING**

### **Mål**

19. Det ska finnas tydliga rutiner för källsortering på alla arbetsplatser.

*Ansvar: Samtliga enhetschefer i samarbete med stadsmiljöavdelningen och planeringsavdelningen*

*Nyckeltal: Andel verksamheter som har tydliga rutiner för källsortering*

20. Mängden av kontorspappersavfall ska minska i förvaltningens jämfört med 2005.

*Ansvar: Samtliga avdelningar och enheter främst på förvaltningskontoret*

*Nyckeltal: Mängden inköpt kontorspapper 2006 jämfört med 2005 på förvaltningskontoret*

21. Förvaltningen ska bidra till att sprida information om avfallshanteringen i staden till hushåll och småföretag.

*Ansvar: Stadsmiljöavdelningen*

22. Förvaltningen ska bidra till att olika system för källsortering och avfallshämtning nära de boende skapas och prövas i stadsdelen.

*Ansvar: Stadsmiljöavdelningen*

**SUND INOMHUSMILJÖ****Mål**

23. Förvaltningen ska kontrollera att intyg anslås i förskolor och skolor på att OVK (obligatorisk ventilationskontroll) både är genomförd och godkänd.

*Ansvar: Berörda enhetschefer*

24. Miljöförvaltningens handlingsprogram mot allergi och astma ska användas som en resurs.

*Ansvar: Skolor och förskolor, personalavdelningen, planeringsavdelningen*

**Miljöanpassad upphandling****Mål**

25. Förvaltningen ska vid varje upphandling ta ställning till om adekvata miljökrav kan ställas.

*Ansvar: Stadsmiljöavdelningen, planeringsavdelningen*

*Nyckeltal: Andel upphandlingar där miljökrav har ställts*

**AGENDA 21****Mål**

26. Förvaltningen deltar i följande samarbetsprojekt för att öka medborgarnas deltagande i hållbarhetsarbetet i enlighet med Agenda 21

Grönskande levande gårdar och närsamhällen

Upptäck naturen i innerstaden (naturguidning för förskola, skola och allmänhet)

Konsumera smartare och minska växthuseffekten (riktat till hushåll)

Sortera Mera! (projekt för fastighetsnära källsortering)

Miljödiplomering av företag och förvaltningens verksamheter

Grön Flagg för förskolor och skolor (Håll Sverige Rent)

Säker och lekvänlig skolväg ( projektet Samverkan för hållbart resande)

Bilpool (projektet Stockholm Mobilitet)

Cykelstaden (Stockholm Mobilitet)

Samhällsplanering (Stockholm Mobilitet)

**UPPFÖLJNING**

Uppföljning sker i arbetet med tertialrapporter och verksamhetsberättelsen. Metod är enkäter till samtliga enheter. Dessa sammanställs i en miljöberättelse.